

нитѣ невѣрващи хора, той би тръгналъ по лѣкари, да констатирагъ неговата нормалностъ, докато най-после го убедятъ, че това, което е видѣлъ, е илюзия, на която не трѣбва да се подава. Следователно, за да дойде до абсолютната истина, човѣкъ трѣбва да бѣде готовъ, да има вѣра въ себе си, както и любовъ къмъ знанието.

Ще приведа единъ примѣръ на особено преживяване отъ единъ виденъ български писателъ. Единъ день този писателъ дойде при мене и ми каза: Господине, ще Ви разправа една своя необикновена опитностъ, която можете да използвате като примѣръ, но съ условие, името ми да остане неизвестно. Азъ разчитамъ на Вашата честностъ, затова смѣя да сподѣля съ Васъ тази моя опитностъ. Ето какво ми се случи снощи: Лѣгамъ да спя и заспивамъ. По едно време виждамъ на леглото си своето тѣло, простряно, съ затворени очи, както обикновено спи човѣкъ. Изведнѣжъ чувамъ нѣкой задъ мене да ми шепне: Виждашъ ли това тѣло на леглото? — Виждамъ. — Това си ти. — Ако онзи, който спи на леглото, съмъ азъ, ами този, който гледа сега и съзнава всичко около себе си, кой е? Щомъ зададохъ този въпросъ, въ мене настана едно смущение, и азъ почувствувахъ, като че се забърквамъ. Гласътъ, който ми говорѣше, продължи: Азъ ще ти покажа, кой си ти. Въ този моментъ, като че нѣкой ме дигна и ме постави съ очитѣ надолу върху онзи, който спѣше. Тогава почувствувахъ, че потъвамъ дълбоко нѣкъдѣ и щомъ потънахъ съвършено, събудихъ се. Видѣхъ се въ леглото, но вече буденъ. Следъ това не можахъ повече да заспя. Дълго време размишлявахъ върху преживяното и си казахъ: Дали не ми е мръднала дъската? Казвамъ му: никаква дъска не ти е мръднала, но ти си ималъ една опитностъ, отъ която да видишъ, че човѣкъ е двойно сѣщество: физически човѣкъ — неговото тѣло, съ всичкитѣ свои функции, и духовенъ човѣкъ — разумното, съзнателното сѣщество, което мисли и чувства. При опитността, която имаше, физическиятъ човѣкъ бѣше онзи, който спѣше; онзи пъкъ, който говорѣше задъ тебе, бѣше духовниятъ, разумниятъ човѣкъ. Когато човѣкъ не разбира тия нѣща, той се плаши отъ своята двойственостъ. — Така е, азъ се страхувамъ да си легна, не зная, какво бихъ направилъ, ако ми се повтори сѣщата опитностъ. Страхувамъ се, че не ще мога повече да пиша. — Бѣди спокоенъ, и да искашъ, тази опитностъ нѣма да се повтори. Тази опитностъ ти се даде, само за да ти